

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate nefrancați nu se primesc. Manuscrisurile nu se restituie.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc în Viena R. Moser, Hasenstein & Vogler (Otto Moser), H. Schalek, Alois Herndl, M. Duka, A. Oppelk, J. Donnerberg; în Budapesta: A. V. Goldberger; în Frankfurt: G. L. Doube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie armonioasă pe o colână 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarife și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 44)

„Gazeta” este în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franco.
Se prenumără la toate oficiile postale din intru și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 241.—Anul LV.

Brașov, Duminecă, 1 (13) Noemvre

1892.

Condițiunile de alegere

stabilite de Sinodul din Blașiu dela 1868.

În ajunul alegerii viitorului Metropolit al provinciei române unite de Alba-Iulia și Făgăraș este de cea mai mare însemnătate pentru clerul și poporul acestei provincie, să-i readucem în memorie actul, prin care sinodul arhidieceșan, ținut în Blașiu în 10 și 11 August 1868, a așezat și a decretat, cu putere obligatorie pentru sine și pentru totu clerul reprezentat în acestu sinod, cum și pentru toți urmașii săi în serviciul bisericii lui Isus Christos, canoanele său condițiunile, pe lângă cari a ales atunci un nou Arhiepiscop în locul fericitului Alesandru Sterca Șuluț.

Prea demni părinți ai sinodului din 1868, adencu măhnii de starea de confuziune și de decadentă, în care ajunsese biserica română unită și convinși, că rēul vine numai și numai dela împiedecarea vieții sinodale și dela schimbarea disciplinei și a instituțiilor bisericești pe cale anticanonică, au decretat acele memorabile condițiuni de alegere „pentru ca să vindece rēul și să salveze biserica română unită de ruina totală.”

În acelu sinod, compus din 215 bărbați eclesiastici, a fost reprezentată o însemnată parte din inteligența cea mai luminată a clerului român unit din arhidieceșă și din cele două diecese sufragane, toți fii ai bisericii, cari cunoseau ranele, de cari pătimea, și doreau vindecarea lor. Ei au sperat și au așteptat dela Metropolitul, ce l’au ales, că amēsurat canoanelor și așezămintelor, în armonie și în înțelegere cu fii luminați ai bisericii și ai națiunii sale, va desvolta totă energia, ca biserica română unită să se readucă la starea constitu-

țională și autonomă, după dreptul ei străvechi și în consonanță cu cerințele timpului modern.

Implinitu-s’au postulatele clerului formulate în sinodul dela 1868, făcut a destul Metropolit ales atunci justelor cerințe, speranțe și așteptări ale lui?

Eată întrebarea, ce trebuie să și-o pună fiă-care fiu credincios al bisericii, acuma, când se pregătesce o altă alegere de Metropolit.

Rēspunsul, ce și l’u va da fiă-care în consciință curată nu pōte să fiă satisfăcător.

Insuși fōia bisericească din Blașiu vine și constată acuma, vorbindu de problemele viitorului Metropolit, că „deslegarea cestiunii redobēndirii autonomiei greco-catolice a rēmasu moștenire dela Arhiepiscopii de mai înainte la viitorul arhiepiscop.”

Dela deslegarea favorabilă, și în conformitate cu canoanele și așezămintele bisericii, a acestei cestiuni atērnă însē mai multu chiaru, decātu crede numita tōiă, atērnă însași esistența bisericii române unite ca biserica națională.

De aceea este neapēratu de lipsă să cunosem cu toții ce au propus părinții bisericii la 1868 să se lucreze, ca să se vindece relele și să se salveze biserica noastră unită de ruina totală.

Dēcă în cei 24 de ani din urmă nu s’a deslegat cestiunea de căpeteniă pusă de sinod la 1868, atunci urmēză firesce, ca să reapucăm firul și să pretindem ca ceea ce nu s’a făcut până acuma, să se facă în viitor.

Din acestu punct de vedere sunt ađi de cea mai mare actualitate condițiunile stabilite de sinodul dela 1868 pentru alegerea de Metropolit, la cari s’a provocat și d-lu N. Densușianu în tratatul său publicat ađi șeptemână. Ele au fost propuse de cătră vica-

riul Făgărașului Ioan Antonelli, au fost discutate într’o conferență preliminară, și apoi aprobate și primite de întregu sinodul în ședința publică dela 11 August 1868.

Cu privire la cauza acestor condițiuni de alegere scrie d-lu Ioan M. Moldovanu în „Acte sinodale” date la lumină de d-sa, Tom. 1 pag. 181 următoarele:

„Așezămintele bisericii noastre se alteraseră prin dispuneră și ordinațiuni anticanonice, afară de aceea absolutismul se lăția într’insa din ce în ce mai multu. Sinodul voia să pună stavilă acestora, de aceea revocă biserica la statul ei de mai înainte; de aceea decise ca instituțiunile bisericii noastre, care este una biserica sinodală, să se conserve neatinse.”

Eată din cuvēntu în cuvēntu decisiunile sinodului arhidieceșan dela 1868:

Considerāndu, că Conciliul ținut la Florența în anul 1439 a pus de base pentru unirea bisericii anatolice cu cea apusēnă cunoscutele patru puncte dogmatice;

considerāndu, că Pontificii romani în totu timpul s’au ținut cu rigōre de aceste base a uniunii, garantāndu neștirbata conservare a ierarhiei proprie a ritului, a disciplinei și a tuturor datinelor bisericii rēsăritene, precum se vede din brevea Pontificelui Paulu V. adresatā episcopilor Ruteni în a. 1615, — din decisiunea lui Clemente IX cu data 2 Aprilie 1669 și mai ales din faimōsa Enciclică a lui Benedictu XIV, carea se începe: „Allatae sunt”;

considerāndu, că în totu decursul negociațiilor din zilele metropolitilor noștri Teofilu și Atanasiu I, nefiindu vorba decātu numai de uniune într’u aceste patru puncte, specialul pact al bisericii noastre cu Roma încă numai pe acēstă singurā basă s’a făcut;

considerāndu așa dēră, cumcă uniunea bisericii noastre cu biserica Romei

vechi a fost numai dogmatică, păstrāndu-ni-se ritul, disciplina și tōte așezămintele neatinse;

considerāndu, că tendințele absolutistice necontentit s’au încordat a ne altera disciplina și în faptă ne au și alterat’o introducāndu instituțiuni cu totul streine prin bărbați crescuți în institute jesuitice;

considerāndu, că tōte schimbările introduse pe calea acēstă, adecă fără scirea și consimțemēntul sinodelor sunt anticanonice, prin urmare anticatolice, și chiar pentru acēstă nule;

considerāndu, cumcă antecesorii noștri în data dela Atanasiu I n’au lipsit a protesta la tōte ocasiunile în contra acestor felu de atentate, cari au adus atāta umilire și stricăciune bisericii noastre;

considerāndu, cumcă pentru vigo-rōsa apērare a drepturilor bisericii noastre ōre căți-va episcopi și protopopi au fost destul de rezoluți a suferi în decursul timpurilor cele mai amare persecuțiuni, ba chiar și destituiră;

considerāndu, cum că și în sinodul din 17/29 Sept. 1850, adecă sub domnia legei marțiale, cei 207 reprezentanți ai clerului greco-catolic, avurā bărbăția de a pune viitorului arhiepiscop dieceșan următoarele două condițiuni:

a) să pădēscă și să apere biserica noastră în vechia ei libertate neatārnată de tōtă influența și subordinațiunea altor biserice, ținēndu-se numai de nemijlocita atārnare de Patriarhul Romei vechi;

b) ca la Sacramentum Sa Meiest. să stāruească, ca vechiul drept al bisericii noastre de a se aduna în totu anul din cleru și popor, adecă din intrēga biserica, să se restatorēscă;

considerāndu, cumcă spārturile, ce s’au mai făcut dela acestu timp încōce în instituțiunile bisericii noastre, au crescut într’unu mod atāt de înspāimāntător, încātu esistența bisericii noastre pe totu minutul e periclitatā în gradul cel mai mare:

pentru ca acestor atentate, cari dēră drepturile cele mai sante ale bise-

„FOILETONULŪ GAZ. TRANS.”

Despre amicitia.

(După F. de Knigge.)

1.

Deōrece purtarea noastră față de amici atērnă dela alegerea acestora, de aceea e bine ca să facu ceva observațiuni asupra acestui obiect.

Nicu o legătură de amicitia nu e mai trainică, ca aceea, care se încheie în tinerețele cele dintēiu. Atunci omul e mai puțin bănuitor; inima e mai deschisă, mai aplecată de a se alipi de cineva; caracterele se potrivesc mai ușor, din ambele părți se concede mai mult; facem experiențe comune, gustăm aceleași bucurii și plăceri, ne dăm cu totul unei încrederi nemărginite și mai târziu prin dulcea amintire a timpului din tinerețe, ne alipim érași unul de altul. Pe lângă acēstă mai vine obiceiul și necesitatea; decă pe cineva din cercul nostru îl răpesc moțea, atunci pe ceialalt ne lēgă mai strinsu unul de altul.

Cu totul altcum este în anii de mai

târziu. Inșelați de ōmeni și de sorte, devenim cu firea mai închisă, nu ne încredem așa de ușor; inima stă sub tutoratul minții, care precumpănesce mai bine și caută singură să-și afle sfat, mai înainte de a se încrede în alții. Cerem mai mult, suntem mai grei în alegere, nu suntem cuprinși de pofta de a căștiga cunoscințe nouē, nu ne lāsăm așa lesne a fi orbiți de o strălucire pe dinafară, avem cunoscințe mai adevărate despre desvērșirea morală, despre legăturile trainice, despre urmările unei alipiri depline; caracterul e mai ferm; principiile sunt lāmurate și întărite: vieța nu ne mai farmecă așa ca mai înainte. Pentru aceea e mai greu a duce în deplinire o armonie trainică; și în sfirșit suntem împlețiți în atātea legături, încātu nu prea avem răgaz și poftă, ca să ne alipim la alte nouē. De aceea amicii din tinerețe se nu se neglijeze unii pe alții, amicitia din tinerețe se fiă reînnoite și redēșteptate; multu perdem, când perdem unu amic din tinerețe; societatea lui este odorul vieții noastre.

2.

„În genere se dice, că pentru o amicitia desvērșită este de lipsă egalitatea stărei sociale și a anilor. „Iubirea e orbă” dice proverbul, „prin puteri nevēdute, ea încātușeză una de alta inimile, cari unui observatoru rece îi se par a nu fi făcute una pentru alta; și deōrece acestea nu sunt conduse de minte, ci de simțeminte, de aceea la acēstă amicitia cadu ori ce considerațiuni ale stărei sociale, cu unu cuvēntu, ale împrejurărilor dinafară. Amicitia se basēză pe armonia în principii și aplecări; dēr fiă-care vērștă, precum și fiă-care stare își are dispoșița sa propriă după felul crescerei și alți experiențelor, și de aceea nu aflăm între persoane de aceeași vērștă și de raporturi diferite cetățenesci, o armonie desvērșită, ce s’ar recere pentru a lega o amicitia trainică.”

Observațiunile acestea cuprind în sine multu adevēr, dēr totuși eu am observat amicitia trainice și intime și între ōmeni, cari nu se asemēnau nicu în privința vērștei, nicu în a stărei lor sociale, și decă se gândesc cineva la

cele dīse de mine mai susu: atunci ușor își va putē explica acēstă.

Sunt în lume bētrāni tineri și tineri bētrāni. O educațiune fină, cumpētare în modul de cugetare și independența pozițiunii, ridică pe unu cerșitoru la rangul unui bărbat de pozițiune înaltă, totu asemenea, moravuri păcătoșe, poftē urite și gândiri josnice îl dejoscesc chiar și pe unu principe la poziția unui om de rēnd.

Atāta este sigură, că pentru o amicitia intimă și trainică, se recere egalitate în principii și sentimente și că o deosebire prea mare în capacități și cunoscințe este nefavorabilă amicitiei. Și cum ar și putē lipsi în acēstă legătură tocmai aceea ce este isvorul gustărei celei mai nobile a vieții și alți fericirii celei mai curate, adecă împărtășirea sentimentelor, admoniarea și muștrarea blāndă, îndulcitu prin compătimitere? Și ōre pot eu numi cu aprobarea inimei mele ca amic al meu, pe acela, care e cu totul strein sentimentelor mele, care rămāne rece și nepăsător, când

ricei noastre, ne aduc în lupte turburătoare de spirite, lovesc în moralitatea Evangelică și ne amenință biserica cu nimicire totală, să se pună odată capăt.

Sinodul archi-diecesan al Albeilulie, întrunită astăzi în numele Tatălui și al Fiiului și al Spiritului sfânt, mai înainte de a pași la alegerea arhierelui și metropolitului său, aședă și decretă cu putere obligatorie pentru sine și pentru tot clerul reprezentat în acest sinod, cum și pentru toți urmașii săi în serviciul bisericii Domnului nostru Isus Christos următoarele:

Condițiuni de alegere:

1. Autonomia constituțională și sinodală a s. biserice greco-catolice românești este și va rămâne restaurată pentru toți secolii întru înțelesul canoanelor emanate dela cele 8 concilii economice, pe câtă acelea asigură drepturile dieceselor și ale archidieceselor cum și după analogia praxeii noastre bisericești observate din secolii mai înainte de a se fi alterat acea prin mâestrile absolutismului.

2. Uniunea noastră cu biserica romano-catolică este și va rămâne în secolii numai dogmatică în cunoscutele patru puncte și altă nimic.

3. Dependența ierarhiei noastre dela scaunul Romei, este cea prevădută în conciliu dela Florența. Acea dependență cercușorită prin canoanele acelu consiliu o recunoștem și suntem determinați a o susține, er știrbirea mai departe a libertății și drepturilor bisericei noastre, nu o vom suferi sub nici un fel de împrejurare.

4. Ort-care membru al bisericei noastre greco-catolice, fiă acela cleric și chiar arhieru, fiă ieromonach sau mieran de ambe sexele și de ori-ce condițiun, ar mai cuteza a lua recursu său apelațiune la vre-unul dintre arhieriei sau consistorele romano-catolice în orice cauză bisericească, acela ca călcătoriu de canone, desprețuitor al ierarhiei și al Jurisdicțiunii noastre bisericești, să fiă tras la judecată sinodală.

5. Acest sinod își renoșce manifestarea voinței sale respicate și în 29 Sept. 1850, ca sinodele alegătoare de arhieru să se compună în viitoră atât din membrii clerici, cât și mireni, după o proporțiune, care se va stabili în cel mai de aproape sinod, ce se va ține în urma chirotoniei noului arhieriscop și metropolit.

6. Sinodul acesta recunoșce totodată coreligionarilor săi mireni dreptul de a constătu în sinod cu votu decisiv la toate afacerile, câte se reduc la administrațiunea moșielor, fondurilor, mobilelor bisericești și la instrucțiunea tinerimei: Er pentru ca acest

drept al mirenilor să se pōtă exercita în modu convincios, se va conchiama ad hoc o conferință amestecată, carea se va compune pe jumătate din cleru, jumătate din mireni. Cu elaborarea unui Regulamentu spre scopul acesta este însărcinată o comisiune, ce se va compune din membrii consistoriului metropolitan cum și din sinul clerului, și din totu atâția membrii mireni, pe cari astă-dată îi va denumi noul Metropolit.

7. La pertractarea cestiunilor strinsă dogmatice și la toate celelalte câte sunt rezervate ierarhiei prin canoane, membrii mireni nu vor pōtă lua nici o parte.

8. Arhieriei bisericei noastre, îndatorăți fiind prin canoanele bisericești a ține sinod în fiă-care an, arhieriscopilor noștri se aduce aminte prin vocea acestui sinod acestu strinsu obligamentu al lor, — prin urmare cu atât mai vērtoș se așteptă dela arhieriscopul, carele se va alege și chirotoni, ca în vigeia Jurisdicțiunii sale canonice să aduce mai înainte sinodul bisericești compus din clerici, cari se pregătesc calea spre efectuarea deciziunii aduse în cele două puncte precedente.

9. Jurisdicțiunea scaunelor protopopesci este restaurată, și ori-ce dispozițiun luată spre desființarea lor, fără de soirea și fără de voia clerului introduse în biserica noastră pe cale anticanonice, rămân nule.

Ală 10 lea și celă din urmă.

Eră pentru ca aceste condițiuni ale noastre, puse cu scopul cel mai curat de a ne salva biserica de apunere, clerul și poporul de umilire, să se pōtă efectua cât mai curând, ne obligăm toți membrii acestui sinod în numele nostru și al trimitătorilor noștri, în fața cerului și a creștinătății adevărate.

a) că ori carele ar fi destinată de spiritul sfânt a ocupa scaunul metropoliei Alba-Iuliane, sau vre-unul dintre scaunele episcopesci greco-catolice, va observa și va face a se observa toate aceste condițiuni până în ultimele lor consecințe și nu va ceda a se mai știrba din drepturile bisericei noastre nici o iotă, prin nici o putere sau lumescă, sau eclesastică; ci mai vērtoș va fi totdeauna gata a trage și a suferi ca Sava, sau a merge pe urma lui Claiu și a lui Maior, decât a-și vedea biserica ca batjocurită și umilită.

b) ne obligăm, ca pe Arhierul nostru, carele va lupta pentru autonomia bisericei noastre, pentru propagarea moralității creștine și a culturii genuine, cu ajutorul spiritului sfânt, ilă vom ajuta cu cre-

dință neclătită și-lă vom apăra de toate loviturile din afară, adoperându ne a le lua noi inși-ne asupra noastră.

CRONICA POLITICA

— 31 Octomvre v.

Foia oficială ungerescă dela 10 l. c. anunță, că Majestatea Sa a primitu dimisiunea întregului cabinetu ungeresc și a ordonat, ca până la formarea noului ministeriu, fiăcare ministru să-și continue activitatea sa oficială. Contele Szapary a făcutu cunoscută acesta încă de Miercuri dietei, spunându, că Majestatea Sa a hotărît să se sfătuescă cu corifeii partidei dela guvern. Au fostu chiamați la Viena Tisza, Szell, Szapary, Weckerle și președintele camerei br. Banffy. Majestatea Sa, a însărcinatu pe ministrul de finance Weckerle cu formarea noului cabinetu. La vre-o schimbare a sistemului de guvernare nu ne putem der aștepta. E vorba de schimbări în favoarea libertății Evreilor și a căsătoriilor mixte, er nici decum pentru ușurarea sorții naționalităților nemaghiare.

*

În ședința comitetului central al reuniunii honveților din țară, ce s'a ținut în zilele trecute în Budapesta, a venit de nou în desbatere afacerea desvélirei monumentului honveților din Buda. La această ședință au luat parte numeroși membri, deoarece se credea, că se va face o îndreptare a rezoluțiunii luate mai înainte. Der acesta nu s'a întâmplat. O surprisă a făcutu o cutiă de lemn la adresa comitetului, în care se afla o corónă de cēpă provădută cu o pantlică tricoloră maghiară. La acesta corónă nu era alăturată nici o scrisore, der se presupune ca sigură, că această corónă a fostu destinată pentru monumentul lui Hentzi. — Ședința a deschisă președintele Ladislaw Tisza, care dișe între altele, că nu trebuie să se mai pērdă vremea de geaba, cu cele din trecut. El e de părere, că afacerea întreagă trebuie așternută unei adunări generale de honveți din totă țara, care însă deocamdată nu se va pōtă ține, din cauza iernei și a colerei, der se va ține la primăveră. După aceea luă cuvântul Alois Degré, care se esprimă în tonu de indignare în contra reuniunii de honveți din Buda-veche. După desbaterea mai multor puncte s'a decis, ca aducerea generală a honveților să se facă astfel, ca aceștia să aibă destul timp a se pregăti pentru desvélirea monumentului, ce se va face în 21 Mai 1893.

*

În ședința dela 9 Noemvre a dietei ungeresci, contele Apponyi ținu un discurs, care a fostu primitu cu aplauze

prelungite și însuflețite atât de către partida guvernamentală, cât și de către membrii din opoziția. Din acestu lung discurs, despre care se dișe, că Colomanu Tisza l'ar fi dus la Viena ca să-l arate Maj. Sale, estragemu câte-va părți mai marcante. Vorbitorul dișe, că acela, care a urmăritu cu atențiune evenimentele petrecute în anii din urmă în Ungaria, a putut esperia o nemulțumire față cu cestiunile politice pe totă linia, a putut esperia această nemulțumire în valorarea drepturilor „națiunii” pe baza pactului dela 1867; a putut să vedă nemulțumirea în toate casurile, când guvernul trebuia să apere consciința de sine a națiunii. Apponyi, după ce critică sistemul de guvernamentu în cei 25 ani dela pactul dualist, dișe, că crisa de față va fi punctul de mănecare al unei ere politice mai liniștite, mai salutare și mai ducătoare la scop. Dacă acesta nu se va întâmpla, atunci crisa a fostu provocată de geaba; atunci crisa de față va aduce, în timp scurt, alte crise mari. Vorbitorul accentuă între altele, că e nevoiă a se reforma legea electorală, libertatea și curătenia alegerilor, spiritul de guvernare și e lipsă mai ales de-o radicală vindecare a parlamentarismului.

Vienesii și politica maghiară.

Foia ungerescă „Magyar Hirlap” primesce din Viena nisce comunicații foarte caracteristice privitoare la dispoziția ce domnesce la curte și în cercurile politice austriace față cu tendințele politice șoviniste ungeresci. Eată, ce i se scrie foi ungeresci:

Majestatea Sa nu va mai merge curând la Budapesta. Mai ales Maj. Sa regina e foarte mănioșă pe capitală (Budapesta) și s'a declarat de repetite ori, că multă vreme nu va mai merge la Budapesta, ba a dișu chiar, că atâtă ingrătitudine n'a așteptat dela Maghiari.

Una dintre întrebările, ce le-a adresat Maj. Sa către bărbații de stat maghiari a fostu, că în ce chip s'ar pōtă împedca lăfirea partidei extreme (independente) în Ungaria și a provocat pe respectivii bărbați politici, să-i așternă propunerii în privința acesta.

În Viena se temu foarte mult, că Ungaria e subminată aproape întregă de idei de independență. Unul dintre scopurile principale ale cercurilor curții este să se aplice astfel de mijloce, cari să pună stavilă tendințelor de independență.

În cercurile bancherilor vienesi este mare temere, că crisa parlamentară ungerescă va influința nefavorabilu asupra regulării valutei; să mai temu, că complicațiunile politice voru înfrui și asu-

sufietul meu e numai simț și sentiment?

Sunt omeni cu însușiri înalte și rare ale spiritului, pe cari numai a-i admira îi poți; pe acești omeni îi respectezi, der nu-i poți iubi, sau cel puțin desnădăjdușor, că să fi vre-odată iubit de deșii. În amiciția trebuie ambele părți să dea și să primescă egal. Ori-ce superioritate prea mare dintr'o parte, totu ce turbură egalitatea, turbură totdeodată și amiciția.

3.

De ce ore omeni bogăți și distinși au un sentimentu atât de neînsemnat pentru amiciția? Ei nu simtă această trebuință nobilă a sufletului, deoarece întreaga lor creștere și modu de viață au noisul în ei sentimentul de compătimire și i-au făcutu sclavi ai egoismului. Ași satisface pasiunile, a alerga după plăceri furtive și amețitoare, totdeuna a gusta, a fi laudați, onorați: aceste gânduri îi preocupă. De persoanele de sēma lor sunt despărțiți prin gelosie, pismă și alte patimi; pe cei mai distinși ca ei îi caută, când au lipsă de ei, pentru favorizarea intențiunilor lor egoiste și am-

bițioșe; pe cei mai de jos și sēraci îi ținu într'o așa mare depărtare de ei, încât dela ei nu pōtă primi adevărul și nici nu pōtă suferi idea, ca să se pună pe aceeași treptă cu ei. Chiar și la cei mai buni dintre ei se deșteptă mai curându său mai târziu idea falsă, că ei ar fi din unu soiu mai bun, și împrejurarea acesta răcesce sau ucide amiciția.

4.

Der chiar și între omenii, cari sunt cu tine egal în starea socială, avere, vērștă și capacitate, poți conta la o amiciția trainică numai din partea acelora, cari nu sunt stăpâniți de patimi urite, vehemente sau nebune, și nici nu sunt mănăți încōce și încolo de capriții și de zodii. Cine se dă cu totul bucuriilor și petrecerilor, cine e în stare să jertfescă totul pentru poftele sēlbatică, pentru desfrū, bețiă sau jocul nenorocit de cărți, al cărui Dumnezeu este onōrea falsă, aurul sau propriul său eu; acela, care șovășce în principii și păreri, și are un caracteru, care ca și cēra ia toate formele, ce i le dai, acela pōtă fi un bun om în societate, der niciodată nu va fi un amic statornic și

credincios. Unde e vorba de abnegațiune, jertfire, perseverență și țără, un astfel de amic te va părăsi; er tu vei sta singur, creșându-te, că te-a înșelat, der tu singur te-ai înșelat, deoarece fără prevedere ți-ai alesu amic.

În genere, fantasia noastră ne zugrăvesce pe omeni astfel, cum am dori ca să fiă, și când vedem, că omenii din realitate nu sēmănă de loc cu cei din fantasia noastră, atunci cărtim împotriva vieții.

Poesii populare.

Fă-mă, Dōmne, ce mi-i face.
Fă-mă puiu de curcubeu
Să mă duc la Dumneșeu,
Să scobor Dumineca,
Peste totă Lipova;
Ca să imi vedu iubita
Cum o bate maică-sa;
Cum o bate și-o mustréză,
Unde sēra-mi d'insēréză:
Insēréză la fântână
Cu iubitul ei de mână.
De mi-i bate, maico, bate,
Și mi-i pane pe-unu cărbune

Eu iubitul nu l'oiu spune,
Că-i frumos și tinerel
Și mi-e tare dragu de el.

* * *

Nu gândi, brato,* gândi,
Că ca mine n'or mai fi!
— Nu mi-e frică, măndro, nu,
Că nu-i lumea ca odată
Dece feciori la o fată,
Ci-i plină lumea de doru,
Dece fete la-unu fecior!

* * *

Cine strică dragostile
Mănecă-i grăul paserile;
Sedă 'n sânge până 'n brēu,
Sedă mănecă corbi de viu;
Mănca-i-ar casa pustia
Și copiii sērăcia;
Sedă mērgă prin satu a cere,
Ca cātanele 'n cōrtele.

* * *

Codrul solgăbiru,
Nu judeca capul meu,

* Vocativul „brato”, în nominativ „brata”, derivă dela sērbescul brat=frate Românii bănățeni ilă folosesc mai mult în ironie.

pra afacerilor financiare. Rothschild se ține acum departe de operațiunile financiare, fiindcă morțea soției sale l'a deprimat foarte mult. El nu se mai amestecă în operațiunile conversionale.

Cercurile liberale ale Reichstag ului vienez și țiaristii sunt cu mare atenție asupra dezvoltării situației din Ungaria; ei așteaptă, ca în parlamentul maghiar să se apere liberalismul. Din punct de vedere al Austriei, în Viena se așteaptă mult de la transformarea raporturilor în Ungaria. Se crede, că dacă în Ungaria se vor deslega cestiunile liberale în mod favorabil, atunci nici în Austria nu se va mai pute susține tendința clericală și federalistică.

SCIRILE ȚILEI.

— 31 Octomvre.

Regina României, după cum se anunță din București, nu va lua parte la serbarea cununiei principei Ferdinand al României, și nici nu se va întoarce în București.

—x—

Catedră de limba română în Lipsca. Cu începerea noului an școlar se va deschide la universitatea din Lipsca un seminar pentru studiul filologiei limbii române. Cursurile vor fi făcute de savantul profesor Weigand, care va publica în curând o lucrare capitală asupra Românilor din Macedonia.

—x—

Regele Carol II în Viena. Se depeșează din Viena: Regele și prințul moștenitor al României sunt așteptați Marțea viitoare la Viena; vor să se așeze acolo câteva zile; vor să trage la Burg, unde vor să fi oșpeții împăratului.

—x—

Noul președinte al Statelor Unite. După scirile sosite până acum, Grover Cleveland a întrunit cele mai multe voturi ca candidat la președinția Statelor Unite din America. Dintre 444 voturi, Cleveland a primit 227, Harisson 135 și Wheeler 32. Candidarea lui Cleveland este de mare însemnătate din punct de vedere european, fiindcă se speră, că alegerea lui va face sfârșitul acelei politici economice, pe care a inaugurat-o Mac-Kinley.

—x—

Nu durmiți cu florii în casă! Cât de primejdios este mirosul florilor în timpul nopții, ni-o dovedesce următorul caz, ce s'a petrecut săptămâna trecută în Königsberg: Fiica unui bancher din acest oraș și-a serbat, Vineri a trecut săptămâna, ziua numelui. Din acest incident frumosa fată căpătă dela curtesanii săi nu mai puțin ca 32 de buchete frumoase de flori. Fata aședă buchetele în odaia ei de durmită și se

culcă fericită în mijlocul lor. Când fu pe la césurile trei de câtră ziua, stăpâna casei, care durmea în odaia vecină, auzi un gemet de durere, ce venia din odaia fiicei sale. Numai decât deschise ușa și, vrându să intre la fiica sa, fu lovită de un miros de flori atât de greu, încât era p'aci să amețescă. Pe fată o găsi svircolindu-se pe jos, lângă pat, voindu să se scole, dar nu putea. Ea era atât de confusă și zăpăcită la cap, încât numai cu mare greu se putu desmeteci. Medicul spuse, că numai câteva minute de-ar fi rămas încă între flori, ea ar fi murit. — Casul acesta pôte servi ca viuă dovadă, cât de nesănătos și primejdios este pentru sănătatea omului obiceiul, de a lăsa peste nopte florile în odaia, în care durmim.

—x—

Urmările maltratării. Am împărtășit într'unul din numeroii trecuți ai foicei noastre, că George Puiu (Miroiu) din Brașovul-vechiu a maltratât în mod barbar pe fiica sa Flóra, ținându-o în grajd și bătându-o fără milă. Intervinndu poliția, numita fiică a fost luată dela denaturatul ei tată și transportată în spitalul orașenesc de aici, unde în zilele trecute își dete sufletul între mari suferințe.

—x—

Țareviciu la Viena. O telegramă din Viena aduce vestea: Impăratul va trimite la granița Italiei spre întâmpinarea Țareviciului un tren special al Curții, care îl va aduce la Viena. Țareviciul va sosi la 12 Noemvre (ađi) și va pleca în 13 sára la Petersburg; el va săd la Burg; la 13 Noemvre va fi prându de galá la Curte.

—x—

Din Bucovina. Cetimă în „Politik“: „In dieta din Bucovina, după deschiderea ei, se va forma un club de trei membri Ruteni filo-români și adecă din deputații: Dr. Wolau, Tyminski și Byan. Acești trei vor forma cu Români, majoritatea dietei, care prin acesta pare consolidată. Prin acesta aședă Germanii liberali și Polonii aliați cu ei, sunt aduși în minoritate.“

—x—

Tergu de țeră în Avrigu. Ministrul ung. de comerț a încuviințat, că în comuna Avrigu din comitatul Sibiiului să se țină în fiă care an în 13 Augustu n. un tergu de țeră și cu o di mai înainte un tergu de vite.

—x—

Cununii. D-lă Ioană Christescu și d-ra Elena Colțescu, se vor cununa Duminecă, la 1 Noembre v. c., în biserica domnița Balașa din București. D-lă Gavrilă Popu, teolog absolut, din Feleac, și d-na Maria Voda, fiica preotului român din Ormenișul de Câmpia, se vor

cununa Duminecă, la 20 Noemvre n. c. în biserica din Ormeniș. D-lă Teodoră Pânădanu, învățator în Sâncel, și d-na Dafina Domșa, se vor cununa la 13 Noembre, în biserica din Pațelca. D-lă Aureliu M. Decei și d-ra Ioana A. Arseniu se vor cununa la 13 Nov. n. c. în biserica din Gura riului. D-lă Corneliu Munteanu, învățator în Abrud, și d-ra Aurora Aurelia Corcheșu din Câmpeni, se vor cununa la 20 Noemvre n. c. în Câmpeni. D-lă Iulu Lemeni, teolog abs. și d-ra Stefania Bruchentală, se vor cununa la 14 Noembre n. c. în Cosiniul de jos. — Dorim fericire tinerilor miri!

—x—

Concertu Elsa și Gretchen Krumel. Programa concertului pianistelor Elsa și Gretchen Krumel, ce se va da Joi în 17 Noemvre în sala hotelului Central Nr. 1 este următoarea: 1) Chopin: Etude As-dur, două preludii E-moll și H-moll pentru 2 piano-forte. 2) Saint-Saëus: Variațiuni asupra temei de Beethoven pentru 2 piano-forte. 3) Beethoven: Adagio din quartetul Op. 18 Nr. 1. 4) Henselt: „Vöglein“ Etude pentru 2 piano-forte. Thieriot: intermezzo pentru 2 piano-forte. 5) I. Haynd: Meucetto, presto și finale, allegro ma non troppo din G-dur Quartett. 6) Weber: Perpetuum mobile. Rubinstein: Etude C dur. Inceputul la 7 1/2 ore sára.

—x—

Programa concertului muzicii militare, ce se va da mâne în sala hotelului Central Nr. 1, este următoarea: 1) Lehar „Wiener Zugvögel“ marș. 2) Ig. Brüll: ouvertură din opera „Gringoire“. 3) Czibulca: „Liebestraum“, vals. 4) Rosenkranz „Das Alpensträusschen“. 5) Bizet: Fantasia din „Carmen“. 6) Brahms: „Ungarische Tänze“ Nr. 1, 2, 20, 21. 7) I. Král: poutpourri „Für Jung und Alt.“ 8) Ivanovici „Cântece românece“, vals. 9) Th. Schild: a) „A Weaner Spatz“, cântec vienez. Kolisch: b) „Sei mir gegrüsst mein theures Wien“, cântec vienez. 10) Millöcker: Poutpourri din opereta „Der arme Jonathan.“ Inceputul la 7 1/2 jumătate sára.

—x—

Necrologu. Ioană V. Popu, învățator la șola grănițeră din Vaida Reșea, în comit. Făgărașului, în urma unor scurte suferințe de aprindere de plămâni, a răposat la 10 Noemvre n. c. în Dejani. Despre răposatul ni-se știe, că a fost un învățator harnic și foarte iubit de popor. — Dumnezeu să lă odihnescă în pace!

Dela curtea cu jurați din Dobrișin.

Scim că pe ziua de ađi, Sâmbătă 12 Noemvre, a fost fixatã pertractarea finală în procesul de pressă, ce i-s'a

intentat d-lui Dr. Vasile Lucaci, de câtră tribunalul din Dobrișin. În cursul dilei de ađi primiram delã raportorul nostru următoarele sciri telegrafice despre decursul acestui proces:

Dobrișin, 12 Noemvre. Procesul decurge agitat. Român în număr mare au venit să asiste. Lucaci răspunde la întrebări românece. Comunicarea se face prin talmaci.

Dobrișin, 12 Noemvre. Cam două ore vorbi apărătorul Coroian, producând argumente foarte tari în favoarea acusatului. Românii urmăresc cu viuă emoțiune decursul procesului.

Ultima telegramă ni-s'a espedatã la 12 ore 45 minute. Până la încheierea foicei n'am primit scire despre rezultatul procesului.

Crisa ministerială.

(Telegr. Gazetei Sransilvaniei).

Viena, 12 Noemvre. Ministrul de finance Weckerle, după ce a avut audiență la Majestatea Sa, a conferit cu Kalnoky și cu Kallay. Se știe, că Majestatea Sa s'a învoit, la propunerile lui Weckerle de a compune un cabinet pe base literale.

Retragerea din curs a banilor vechi de argint.

În urma unei ordinațiuni ministeriale, monedele vechi valuta convențională, se vor primi la cassele statului, în valoarea de astăđi, numai până la sfârșitul anului. După terminul acesta, ele se vor răscumpăra numai prin monetiile statului, cari însă vor plăti numai valoarea argintului. Pierderea în cazul acesta va fi însemnată.

Se vor răscumpăra:

Până la 31 Decemvre:	După 31 Decemvre:
1 taler cu corónă cu fl 2.80	cu fl. 1.65
1/2 " " " 1.12	" 0.82
1/4 " " " 0.55	" 0.40
1 taler de 2 fl. m. c. 2.10	" 1.50
1 floren m. c. 1.05	" 0.75
1 doițec (husos) v. 0.34	" 0.24
1 " nou 0.35	" 0.25
1/2 " " 0.17	" 0.12
1/4 " " 8	" 6
1 pie. a de 3 cr. 5	" 3
6 cr. (piese din 48/9) 8	" 6

Se presupune, că piesele nu sunt găurite, sêu stricate, pentru-că în cazul acesta nu se primesc la casse și reprezentă numai valoarea argintului.

Atragem din nou luarea aminte a întregului public român asupra acestei înștiințări, cu deosebire proții și învățatorii români de pe la sate sunți dator a spune poporului, ce pierdere pôte să sufere, decât nu și va schimba monedele de sus până la sfârșitul anului acestuia.

Cari nu le vor pute schimba airea, se le presente la institutule noastre de ban, cari de bua sémă se vor îngriji de schimbarea lor.

Că n'am făcutu nici un rău;
Ci-am tăiat o nuiela,
Și-am făcutu o frigărea
Și-am friptu o turturea,
O-am mâncat cu mândra mea;
Unde-am ședut și-am mâncat,
Erba totă s'a uscat
Și codru s'o codrorat;
Codrule solgăbiru
Nu judeca capul meu,
Că n'am făcutu nici un rău,
Nu m'ai scos, când am fostu mic,
Nici acu, că mi-să voinic
Nu m'ai scos când am suptu țigă,
Nici acu, când am drăguță.

* * *

Mână, brato, boii bine
Nu ține ochii la mine,
La taler și la mărgele,
La degete cu inele;
La mărgele la cercei,
La dragi ochii negrii-ai mei.
Mână, brato, boii 'n vale,
Că mi-e casa tocma 'n cale,
Cu varu alb și văruiță,
Pe dinuntru-i molărită*),

*) Molărită=zugrăvită.

În ocolu e totu bujor
Și'n tărnatu sacii chițăț
Și în tindă, flóre mândră,
Și în casă flóre-alasă,
Și 'n usă, mândră rujă;
Pe cuptor 'să flori de zor,
Și pe pat, flóre de brad;
Cine e culcat în pat?
— Brata George-i mortu de beat,
Elu nu-i beat de beutură,
Ci-i beat de fermecătura.
Cine focu l'o fermecăt?
— Nana Giula*) din Arad;
Giula-i mortă și 'ngropată
Și la capu cruce de pără...

* * *

Frunză verde de nădai
Tinerea mă măritai,
Și rea sócră-mi căpăta;
Șede 'n vatră și totu latră
Și strigă, că nu-să bărbată;
Secerai câtu secerai,
Dela o vreme mă lăsa.
Văđui sóre răsărind,
Sócrele cu prându venind,
Da la min' nu vine nime,

*) Giula=Iulia.

Făr o mică turturea
Se puse pe breazda mea,
Și-mi plânga de jelea mea,
— Tu micuță turturea,
Du-te tu la maica mea
Și-i spune tu ei așa:
Să-mi stringă țolele mele,
Să le ducă 'ntre hotar
Să le deă focu și pară,
Să se 'nvețe mamele
Cum se dau ficuțele;

* * *

Câte flori isă pe pământu,
Tôte stau la jurământu,
Numa flóre sórelui
Șede 'n pórtã raiului
Și judecă florile,
Ca sócrã nurorile.
Lipova (Bănat).

Al. Munteanu I. Vasile.

Cum pedepsesc șorecii.

„Povești“ alese de Moșulu.

Intr'o vale mândră, nu departe de oraș, trăia un morar într'o móră mare ale cărei róte, mánate de undele unui riu repede, vijăiau ziua-nopte, aprópe

fără intrerumpere. Numai Dumineca era liniște, pentru-că în ziua Domnului, nici acolo nu era iertat să se lucre; cel ce ar fi lucrat în contra legii, ar fi trebuit dreptu pedepsă să plătesc mulți bani și... la așa ceva morarul nu prea avé poftă.

De altă parte repausul de Dumineca nici n'ar fi putut cășuna pagubă în móră, fiindcă pân'aci morăritul a trebuit să umble de totu bine. Toți sciau că morarul venise în ținutul acela ca ucenic sërman și apoi, încetul-pe-ncetul, cumpărase móră cea mare, multe locuri roditoare și liveđi grase, de giură împrejur, pe lângă aceea avea o curdă mare de vaci frumoase, cari vera și tómnă întrégă păceau pe deluri.

Da, da, se scia hotărít în lung și lat, că morarul era foarte bogat, cu tóte acestea ómenii totu nu puteau înțelege cum a fost cu puțință, ca în timp așa scurt, să-și adune el atâtea bogății. Erau și ómeni, cari susțineau, că e peste puțință să fiă lucru curat, de órece se vedea limpede, că bogătoiu n'are voiă și nu se simte fericit. Presupunerea din urmă, durere, era adevé-

Despre mórtea vice-spanului Iuliu de Roll primim următoarea înscirișare:

† Iuliu de Roll

consilier reg., vice spanul comitatului Brașov, membru al reprezentanții comitatense și orășenesci, curator al districtului bisericesc, membru al presbiteriului evanghelic A. B. și al Reuniunii industriale brașovene, precum și a mai multor reuniuni și așezăminte umanitare

și-a terminat viața la 2^{3/4} ore dimineața, după scurte suferințe, în vârstă de 72 de ani, viața sa activă și nepregătită dedicată binelui comun și al familiei sale.

Inmormântarea scumpului răposat se va face Duminică în 13 Noembrie n. c. după amiazi la 3 ore din propria casă, Șirul castelului Nr. 4, la cimiterul evanghelic A. B. Despre această anunț cu durere, rugându-se cu politețe de a nu li-se face condolențe

Brașov, în 11 Noembrie 1892

Alfred, Hermina, Carol, Iulius și Maria Gebauer, Hermina și Elsa de Roll, ca nepoți. Hermina de Roll nasc. Thiess, Maria de Roll nasc. Wassermann, ca nore, Alfred Gebauer, ca ginere. Ioan de Roll nasc. Scherg ca soție. Hermina Gebauer nasc. de Roll, Leontina de Roll, Otto de Roll, comerciant, Carol de Roll, comerciant, ca fii.

O viață esemplară.

† Simeon Bocșia. La 29 Octombrie n. c. s'a înmormântat venerabilul archidiacon, protopop emerit și paroh în Cățelul român, Simeon Bocșia, care a fost unul din cei mai vechi membri ai clerului nostru din tota țera. S'a născut la an. 1798 în comuna Beudiu din fostul comitat al Solnocului interior; s'a chirotonit ca preot la an. 1825 prin episcopul de odinioară Ioan Bobă. Cariera preoțească și-a început-o în parohia Șintereag din tractul Betlenului, sub protopopul Constantin Gyulai; mai târziu trecu ca paroh al comunei sale natale Beudiu, ér la 1832 deveni protopop al tractului Buzei; în 1844 a devenit paroh și protopop al Gherlei și totodată preot la institutul corectoriu din cetatea Gherlei, funcționând ca atare timp de 19 ani.

Pe timpul când Metropolitul Șa-luțiu își ocupă scaunul episcopesc, el fu numit archidiacon. Într'una timp el a administrat de-odată tracturile protopopesci: al Gherlei, Secului, Logiardului și Ormanului. La anul 1863 fu strămutat, la cererea-i proprie, în parohia Icolodului mare, de unde timp de 12 ani a condus oficial protopopesc al tractului Logiardului. În 1875 s'a strămutat la Cățelul român, în Sela-

giu. pentru a fi aproape de familia sa. Aici, la etatea de 77 ani, se puse pe lucru cu puteri tinerești, își renouă biserică din fundament, edifică o școlă nouă, asemenea căreiaabia-i găseseră părechi în tota dieceza; sub el s'a edificat casa parohială și s'au pus în ordine toate așezămintele economice parohiale; aduse în ordine administrarea averii bisericesc, ér pentru a asigura viitorul școlii, întemeie — cu ajutorul capelanului său — și un magazin de bujate. Cu un cuvânt, la cei mai înaintați ani ai etății, pe el nu l'a părăsit însuflețirea nobilă, de-a scote această parohia românească din desoluția de mai înainte, aducându o la stare de înflorire.

Correspondentul, care ne comunică aceste date, adaugă, că în tracturile, unde a funcționat ca protopop regretatul Simeon Bocșia, a manifestat întotdeauna același zel neobosit întru edificarea de școle, biserici și case parohiale; de pe timpul dănsului datéază primele salare învățătoresc, asigurate prin contracte statornice.

Ca preot, el a fost în înălțime; precum însuși mărturisă, n'a lăsat să treacă în tota viața sa o singură Duminică, ori și de sărbătoare, în care să nu servescă la altar și să nu predice poporului. În Cățelul român, el introduse obiceiul de-a ține predicile la vechernie, din care cauză poporul din această parohia s'a obișnuit a merge la vechernie în număr totu așa de mare, ca și la liturgia.

În mâncări și mai ales în beuturi, el a fost întotdeauna foarte cumpătat, ba și în Cățelul român a înființat o societate de temperanță, în care au intrat mai toți poporeni din această parohia. Fără lucru nu petrecea timpul niciodată; de durmită, în decursul zilei, niciodată nu s'a pomenit să doarmă. Cea mai plăcută ocupație și-o găsea în citirea cărților folositoare și a diarelor noastre naționale, pe cari nu le a părăsit până în cesurile din urmă. Avea mare iubire față cu poporul și preoții de sub mâna lui, introducându între ei pretutindenea pace și bună înțelegere. Poporul îl iubea nespuse de mult. La înmormântarea lui a luat parte lume multă, fu înmormântat cu 14 preoți, în frunte cu protopopul Ioan Moldovan, care a rostit și predica, ér iertăciunile le-a luat preotul Nicolai Popă.

Răposatul a fost soorul d-lui vicar al Silvaniei, Alimpu Barboloviciu; a servit la altarul Domnului timp de 67 de ani și a ajuns vârstă, — rar obișnuită în zilele de azi, — de 94 de ani. Viața lui cumpătată și plină de activitate, va pute servi ca exemplu pentru generațiile următoare. — Dumnezeu să-l odihnescă în pace!

fiă-care saou, ce li se aducea să-lu macine, și-o iudosea iute la un loc întunecos. Totu asemenea găci el, că șorecii au trebuit să se înțelégă să nu mai mănânce din făina străinilor, mai ales să nu mănânce din a săracilor, ci totu, ce le trebuia, să ia din grămada cea mare dela colțul cel întunecos.

Astea toate le cunosea morarul și se necăjea pe șorecii din móră sa. Într'una din zile însă, fiindu ér spăriat de ei, pe când era cu mâna în saou, și vedându-și grămada cea mare stricată de șorecii mai mult ca de altădată, de-orece acum tota șorecimea din vecinătate venise să-și cerceteze rudeniile din móră și se și sătură bine la ei, morarul di se măniosu:

— „Așteptați, o să vă dau eu de cap! O să pregătesc oulousu în móră pentru pisica cea mare și pentru întregu neamul ei. Acestea trebuie să-mi aducă pace în móră, să vă vèneze și să vă mănânce!“

La acestea șorecii șișisau veseli și jucau în jurul morarului.

Pisicile, ce e drept se aduseră în

Nr. 15092/892.

Rugare

cătră toți membrii Congregațiunei comitatense a comitatului Brașov.

Am onore a ruga cu totu respectul pe toți membrii congregațiunei comitatense a participa la înmormântarea iubitului nostru fostu vicecomite Iuliu de Roll, ce se va săvârși în 13 l. c. la 3 ore d. a.

Brașov, în 11 Noembrie 1892.

Substit. vicecomitetului:

Tompa Sándor,
protonotar.

A p e l ũ.

Duminea viitoare se va împărți învățăcelor de meserii, de aici, haine din fundațiunea fericitului Mihail Stroescu și a prea demnei sale soții Elisa Stroescu.

Fiindu însă, că numărul elevilor de pe la meserii trece peste 200, aproape totu lipsiți de mijloce, și fiindcă milocele, de cari dispune Asociațiunea noastră sunt cu multu prea neînsemnate față de trebuințele crescende ale învățăcelor, ce așteptă ajutor, ne permitem a apela la marinositatea prea stim. Concoetăten și a-i ruga, să binevoiescă a ne tinde mâna de ajutor, fi în bani ori chiar cu haine vechi, ca astfel să fim în stare a provede câtu mai multu din acești băieți sărmani, cu îmbrăcăminte de lipsă pentru erna grea, care bate la ușă.

Simțul de umanitate al prea on. noștri Concoetăten, cari totdeauna au fost esemplari în asemenea împrejurări, ne îndreptătesc a crede, că rugarea noastră nu va rămâne fără rezultat.

Ajutorele binevoitoare să se trimită președintelui Asociațiunei. (Strada Castelului Nr. 44)

Comitetul Asociațiunei pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români din Brașov

N. P. Petrescu, președinte. Arseniu Vlaicu, secretar.

L i t e r a t u r ă.

Au apărut:

Călindarul plugarului. Editura tipografiei „A. Mureșianu“ în Brașov. Anul I. Cuprinde: Pe pagina primă portretul laureatului poet Andrei Mureșianu. Urméză apoi partea calendaristică: Cronologia an. 1893; Regentul an. 1893; Inceputul anutimpurilor; Sărbătorile și alte zile schimbătoare; Posturile, deslegarea postului etc. Alături cu însemnarea zilelor din fiă-care lună se arată, ce are să lucreze plugarul în numita lună, cari sunt semnele de timp după călindarul de 100 ani, cum și după alte seme. Urméză: Geneologia

domnitorilor din Europa; Têrgurile din Transilvania, Ungaria, Bucovina și România; Măsurile nouă introduse la an. 1873; Raportul între măsurile nouă și vechi; Competințe și tacse; Soala timbrelor; Serviciul postal. În partea literară: Introducere, de Ioan Georgescu; O sută de mii franci ăstre (un roman în miniatură); Beția—sărăcie (snová), de Ioan Koevary; Economia câmpului (plugul, aratul, grăpatul, trăvâlicul, cunoșcerea pământului, gunoia, grăul, tăciunele, săcara, oucurul, încolțirea și creșterea sămăturilor); Economia vitelor (calul, măgarul, nutrirea vitelor); Câtu timpu pörtă animalele de casă? Beția seu alcoolismul (istoricul și influințele lui); Poesii: Plugurile, Sămăturii, — de V. Alexandri. Asinul cu trei proprietari, Vița la câmp și la grădină, — de A. Mureșianu; Inviere, Rugăciune, Cine est, — de Tr. H. Popu. Patronul Țiganului, Țiganul și sfinții (anecdotă populară), — de Th. D. Speranță. Cântece populare. Povețe economice și igienice; Bani cei noi; Diverse; Glume. La urmă anunțuri. — Acestu călindaru e redigat de colaboratorul nostru economic, d-lu Ioan Georgescu, și se pöte procura dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov cu prețul de 25 or. (trimis cu poșta 30 or.)

„Povestiri“, alese și întocmite de Petra-Petrescu. Brașov Tipografia de Mureșianu 1892. — Unu volum frumos cartonat, de 300 pag. Prețul 75 or. Expediate singurate + 5 or. porto. Pentru România 2 lei. De vânzare la autor și la librăria N. I. Ciurcu în Brașov.

Scrierea d lui Petra-Petrescu va fi unu șpe foarte simpatic pentru orice familie română. Atât părinții, cât și fii și fiicele române, vor găsi în ea o lectură serioasă, de petrecere și plină de învățatură. Ea va servi de cel mai corespunzător dar, ce se pöte face tinerimei. Alegerea și întocmirea este foarte potrivită pentru referințele noastre. Toți câți le voru ceti, voru rămâne pe deplin mulțumiți.

EDUCAȚIUNE.

Educațiunea religioasă-morală.

(Urmare.)

4. Sinceritatea. Acesta este cea mai prețuită virtute a omului; însă fiindcă omii în lume nu sunt deopotrivă. încât să le putem descoperi toate faptele și cugetele noastre, în această privință să fim precauți, să cunoșcem bine persoana în care ne încredem, căci omii falși voru demasca chiar și faptele și cugetele noastre cele mai bune. De aceea

rată și chiar cei din giurul morarului, muierea și copiii lui, cari trăiau mulțumii împregiuralu lui, trebuiau să mărturisescă, că tatăl lor niciodată nu pöte fi vesel ca alți omeni.

Ei, dér ceea-ce une-ori omii nu potu afla, câte-odată o sciu animalele și decât acestea ar fi întrebate, și decât ar putu să vorbească, omii ar cunoșce foarte multe, . . . câte-odată ar descoperi lucruri, cari nu li-ar plăce de loc. Așa era și cu morarul. Șorecii din móră sciau foarte multe despre el. Ei vedeau, ce face morarul și aușiau ce vorbea, când era singur. Adevărat, că ei nu băgară niciodată semă de lucrările lui, creșându, că toate trebuie să fi așa, cum erau până când a venit unu șorece bătrân și învățat dela o biserică, care i-a făcut să înțelégă, că purtarea morarului nu este cinstită și că ei trebuie să pună toate în mișcare, ca să trezescă conștiința acestui om.

Din timpul acesta băgă acș și morarul de semă, că îl pândesc șorecii, vrându chiar să-l spari cu flueratul lor de câte-ori scotea câte-o mierză din

móră și câte-unu șorecelu trebuia să și plătescă cu viața îndrăsnela d'a spăria seu fluera pe morar, liniște însă totu nu avu morarul. Totdeauna de câte-ori strigau șorecii: „f... f... f... f“ el credea, că trigă „hoț hoț“. Pe lângă aceea se temea, că șorecii voru descoperi omii lor, că densusu scote pentru sine din fiă-care saou câte-o mierză intrégă și că nicu în gröpă nu-i voru da pace, ci și acolo îi voru aduce aminte de faptele lui cele rele. Din minutul acesta morarul deveni mai posomorit ca înainte. Gândul la șorecii, cari îl pedepsesu, îl spăria așa de tare, încât ziua noptea nu mai avea nicu o odihnă. Suferințele acestea le ar fi putut cionta îndată, trebuia numai să nu mai ia din averea altora și să ncheie pace cu șorecii, scoțându afară din móră pisicile, ér lor dându-le din prisos atăta, decâtu aveau trebuință.

Acea însă n'o făcu morarul și 'n scurtă vreme conștiința cea rea îl băgă de timpuriu în gröpă. Aici însă, unde toți omii, cari au făcut bine, se odihnesc în pace fără să fiă superați, mo-

rarul nu putea găsi odihnă. Acș eșiră șorecii din móră și săpară în mormântul morarului multe, multe găurele, până ajunseră la el și, întocmai ca conștiința lui cea rea, îi amintiră toate faptele cele rele.

Da, da, a trebuit să audă cu urechile lui și să se rușineze, când treceau pe lângă mormântul lui părinți și copii, pentru-că aceștia întrebau totdeauna:

— „Ah, câte găurele în mormântul acesta! Cine le-a săpat acolo?“

— „Șorecii le-au făcut“, răspunseră părinții.

— „Șorecii? Dér ce caută ei în mormânt?“

— Vreu să înmōiă conștiința cea împietrită a morarului, care zace acolo.“

— „Și ce faou ei cu conștiința cea împietrită?“

— „Totu scoiorescu în jurul ei și i impută, c'a tăcut și n'a muștrat pe morar când a luat dela bogăți indoit și întreit.“

— „Și ce dice la asta conștiința cea bătrână?“

— „Conștiința bătrână dice, că

Înțeleptul Sirac numește nebunul pe cel ce toate le spune, ce are în inimă.

5. *Stima onorei.* Această virtute e foarte neglijată, încâtă poporul în multe locuri puțin o cunoaște, ci o deși e înăscută în inima omului, creșterea rea dela casa părintească o înecă prin sudălmă, mânia, strigări și bătăi—inainte de a înflori. Această virtute încă rămâne învățatorului de a-o reinvia. Să grijescă însă, ca să nu degenereze în deșertăciuni și suferință.

6. *Devoțiunea în rugăciuni și cultul dumnezeesc.* Poporul de rând foarte puțină grijă are, ca să învețe pruncii rugăciunile; ba încă nici aceea n'o bagă în seamă, decât pruncii se rogă lucrându, mâncându, ori âmbând, ba chiar și blăstându. Astfel de părinți crescu foarte rău pruncii lor. Cred ei, că dora minutele în care se rogă pruncii cu devoțiune, sunt pierdute? Această e mare păcat și vatămă numele lui Dumnezeu, încât pruncii peste totă viața lor nu se vor ruga lui Dumnezeu cu cuviință. Unii părinți își lasă pruncii, ca să reciteze rugăciuni lungi; nici aceea nu e bine, că se urăsc și numai odoroșesc cuvinte deșerte, fără minte și inimă. Rugăciunile pentru pruncii mai mici să fie scurte, apoi crescându în etate, totu mai lungi. Înainte și sub deorsul rugăciunii, nu trebuie să fie prunci conturbați; că numai așa se vor ruga cu iubire și încredințare. E foarte de lipsă, ca pruncii mai mari să aibă și cărțile de rugăciuni.

7. *Taria sufletului.* Această virtute se numește și caracter moral, și stă întru aceea, ca pruncul să se închipuască pretutindenea ființa de față a lui Dumnezeu, și cu neclătită statornicie să țină legile morale; așa să se poarte, ca să placă lui Dumnezeu.

8. *Iaritatea sau veselia.* Această dă tăria corpului și sufletului și-l înalță spre perfecțiune. Numai în care om se află iaritate nevinovată, lucră puterile corpului și ale sufletului în armonie și nu se pleacă așa ușor spre fapte rele, ca cel trist.

II. *Vițurile sau scările, de care să se ferescă copiii.*

1. *Neascultarea.* Spre acest vițiu, părinții îndemă pe pruncii lor, mai cu seamă atunci, când după ce pruncul a făcut ceva faptă rea, unul voește a-lu pedepsi, era altul să stă în contră; și așa fiindu părtinit de un părinte, ce-lăltă, care voește a-lu pedepsi, își perde totă iubirea și încrederea fiului lor, ba astfel de procedere îl duce pe copil acolo, că nici nu voește să creadă, că neascultarea e păcat.

2. *Egoismul.* Acesta este vițiu general în copii. La această încă părinții îi învăță, când în loc de a-i sili la împlinirea datoriilor lor, îi îndemă

morarului a cooperit-o în fiă-care și cu atâția și atâția taleri grei, încât, pe lângă totă bunăvoința ei, n'a putut nici auzi, nici vedea.

— „Dă talerii și acuma zac pe conștiința omului?”

— „Nu! Asta i norocul cel mai mare al tuturor muritorilor, prin urmare și al morarului, că totă bogăția lumescă rămâne aici pe pământ, și inima lor nu o apasă, decât vina faptelor celor rele. De aceea și conștiinței impetrite, de aici din grăpă, îi-se ajută foarte mult, când șorecii își fac datoria.”

Băieții se bucură mult de această, mulți se apropiu adese pe furis ca să vedă, decât și-au făcut șorecii datoria, cum se oade.

Și ei au fost harnici, pentru că intruna din zile, pe când băieții se aflau era la mormânt, șorecii eșiră veseli din găurele, începură să sisăiească mulțumiți și așteptară lângă mormânt până eșiră toți.

Atunci se astupară de odată toate gurile și morarului și-a găsit odihna.

cu promisiuni. Câte-odată le laudă în față crățarea, și prin aceea îi pregătesc spre avariția (șgărcenia) și egoismul. Apoi mai mult strică exemplul, când pruncii observă: că părinții lor toate le fac din setea câștigului, se uică se și laudă cu fapte de înșelăciune în inima lor.

3. *Invidia.* Această e soră cu egoismul. Spre această încă părinții învăță pe pruncii lor, când fac deosebire între frate și frate, pe unul îmbrățișându și favorindu-l, și pe altul fără oausă îndestulătoare îl totu dojenesc și batjocoresc.

4. *Fățarnicia, viclenia și mințirea.* Spre aceste vițuri încă părinții îi îndemă pe pruncii lor atunci, când d. e.: mama a spartă ceva și dăce cătră prunci, se nu spună tatălui său, și să mințescă, că mâța, sau căuete a spartă cutare obiect, și această se întempla adese-ori, când pruncul dora nici nu a observat paguba. Alți părinți își trimiț copiii unde să ceră ceva, învățându-i a minți, că tatălui său, sau mamei sa e morbosă.

5. *Furătul.* Cine se învăță a minți, ușor se aplecă și la furat. Unii părinți nici nu voesc să țină seamă de aceea, că pruncii lor fură ceva; ba încă le dăce: că decât îi va prinde cineva furându, îi vor scăpa ei. Alți părinți se miră, că pruncii lor s'au făcut fur; însă nu și aducă aminte, când singuri îi trâmiteau, să le aducă mere sau alte pome din grădina altora, spunându-le, să grijescă, ca să nu-i vadă nimenea.

6. *Negrijirea întăririi sufletesci.* Unii părinți în orele libere de lucru, mai cu seamă în serile de iernă, în loc să istorisescă copiilor anumite povestiri morale, sau despre anumite fapte bune, ce au împlinit, sau cum i-a scăpat Dumnezeu din cutare și cutare pericol și. a., se pun la vorbă cu pruncii lor și se laudă cu întemplări păcătoșe, împlinite în tinerețele lor. Spun fapte de păcate spurcate împlinite contra de-ăpăropelii; cu ce viclenie a furat asta și cealaltă; cum au înșelat pe alții; cum și-au pășcut vitele unde nu era ertat și. a. Și prin această imormentă caracterul religios-moral în prunci.

(Va urma.)

Arta de a trăi.

După *Stugau*, de *Camilă B...*

I.

Introducere.

Toți oamenii: mari și mici, săraci și bogați, voesc să fie fericiți. În ce constă însă fericirea? Cum și-o câștigă cineva? — În primul moment s'ar crede, că asupra unor cestiuni, care ne priveșc pe toți foarte de aproape, oamenii s'ar fi înțeles deja de mult în mod definitiv și că fiă-care copil de pe stradă ar trebui să fiă în stare să dea un răspuns mulțamitor. Să întrebe însă cineva pe o sută de oameni de diferite categorii, ce e fericirea, și pte fi sigur, că va primi o sută de răspunsuri diferite. Cum, toate aspirațiunile și faptele voștre, dorințele și speranțele voștre, țințesc spre fericire, și voi nu sunteți în clar, ce aveți să vă închipuiți sub fericire? În tinereța voastră petreceți zilnic câte opt și mai multe ore în școlii publice și private, învățați lucruri multe și felurite, unele cu totul de prisos, și totuși nu sunteți luminați asupra celei mai importante cestiuni a vieții! Voi nu cunoșți ținta și vă mirați, că greșiți drumul?

Pte că veți aștepta să vă spunem îndată, acum la început, ce înțelegem noi sub cuvântul fericire. Deorece însă nu voim a scrie un tratat arid și scim din experiență proprie, că la cea mai mare parte din cetitorii noștri li-am face un slab serviciu cu definițiunile filosofice, ne vom încerca a ne ajunge scopul pe altă cale.

— Eu nu-mi doresc nimic altă, dăce un bărbat, care trăește în reflecție materiale suficiente, decât ca la

tragerea cea mai apropiată să facă un câștig din cele mai mășore. Apoi sciu eu ce am să fac! Mă retrag dela afaceri, imi cumpăr o moșioră, voiu cultiva pământurile mele, ca un înțelept al anticității, și în modesta mea independență, în relațiunile cu câțiva amici probați și cărți bune, mă voi simți fericit ca un rege.

— Așa de sus nu se ridică dorințele mele, dăce un al doilea. Eu nu pretind o sinecură. Unde toți lucră, eu singur nu vreu să țin sărbătoare. Nu mi-ar plăce, ca în marele coș cu albine al societății omenești, să joc rolul trântorelui. Omul să lucreze și eu voiesc să lucrez. M'as simți pe deplin fericit, decât mi-ar succede să mă scap de grijile traiului zilnic.

— Decă Amalia va fi a mea, dăce un al treilea, un iubitor fericit, apoi voi fi cel mai fericit om sub soare. Ea, ce e drept, n'are nici bani, nici bunuri, dăce e bogată de virtuți și foarte amabilă. Eu încă nu am mult, dăce această n'are a face, cel puțin nu vom avea să ne imputăm nimic unuia altuia. Prin sirguintă, muncă, economie, vom pute noi trăi. „Locu e destul în cea mai mică colibă, pentru o părechie de oameni, ce se iubesc!” A ave pe Amalia, e totu ce-mi doresc.

Ei bine, sunt mii de inși, care posedă ceea ce își doresc A și B. Sunt ei ore fericiți? — Nu!

Sunt mii, care se află în deplina posesiune a Amaliei, Luciei, Eleonorei lor etc.; ba, care cu mult dorita lor au căpătat și o dește însemnată, — și ei totuși nu sunt fericiți.

Sunt oameni, care nu numai că au totu ce și-ar pute dori un om cu minte, dăce care posedă și mijlocele de a-și pute satisface chiar cele mai extravagante poftă, și totuși nu sunt fericiți.

Ce urmază de aci?

Că nu există nici un om perfect fericit, că fiă-cărui om i lipsese din fericirea lui o *bagatelă* mai mare sau mai mică. Decă acea *bagatelă* e câștigată și își ajunge ținta dorințelor sale, atunci află, că și-a greșit încetva socotela, că afară de X, mai lipsese din fericire încă și un Y și Z, scăpat din vedere. Scurt, se arată, că fericirea e o măsură, care nu se umple nici-odată, o sumă, la care încă totdeauna mai lipsese cutare sau cutare pozițiune. Cu alte cuvinte, nu există: *nici o fericire perfectă și nici durabilă.*

Cum! Natura ni-ar fi implantat dorul neliniștit de fericire în pieptul nostru și ni-ar fi refuzat mijlocele de a-i pute satisface! Noi să fim condamnați la o sete vecinică și să nu ne putem stinge nici-odată setea noastră! Atunci animalul are o sorte mai bună, ca omul; pentru-că el nu simte lipsă de ceea ce nu cunoște și de ceea ce nu doare.

În faptă se pare, că în această privință animalul ar fi favorizat. Și totuși o meditare cât de scurtă ne învață, că pentru om *nu pte* exista o fericire perfectă și durabilă. Și din simplă cauză, că viața sufletului constă în mișcare, în schimbare și în varietate.

Decă cineva ar fi atât de nefericit, să afle fericirea deplină, acelaia nu i s'ar pute da un sfat mai bun, decât acela, pe care proverbul îl dă vizitatorilor Neapolei: „*Admiră și apoi mori.*”

Dorul de fericire, care ar trebui să se stingă îndată ce am intra în completa și dăinuitoarea posesiune, e legea de gravitațiune pentru viața sufletului, *perpetuum mobile* al lui. Ce i-ar mai rămâne omului acelaia de făcut, care n'ar mai ave ce dori și spera? Nu mai aceea, de a se teme; ar fi deci mai miser, ca cel mai miser din oameni, căruia pe lângă temă, totuși i mai rămâne speranța.

Borne dăce despre libertate: *Libertatea, pe care și-o doare cineva, e o amantă, pe care o peșce; libertatea, pe care*

o are, e o soție, a cărei posesiune ne rămâne necontestată. Această se pte dăce și despre fericire. Și acesta e pentru noi o amantă, pe care o peșim câtă trăim. Pentru-că ne aflăm cu ea în vecinica stare de logodit, ne apare etern în cântătoare. Decă am ajunge vre-odată în deplina ei posesiune, atunci ar trebui să esclămăm cu poetul: „*Cu breul și cu vâulă a dispărut și încântătorea iluziune.*” Numai ici, colo ne permite ea câte-o îmbrățișare fugitivă, mai mult pentru ca să ne escite poftă, decât ca să ne mulțumescă.

Cine e fericit?

O fată tină, care merge la primul bal; un ofițer tină în ziua denumirei sale; un scriitor, care își vede cu ochii prima sa carte tipărită; un artist, care face ultima trăsătură de penel pe o operă de artă reușită; un erudit, care descopere un adevăr nou; un amant, care aude pentru prima-ora dulcea mărturisire a iubirei reciproce; un tată, o mamă, care strâng pentru prima-ora la pieptul lor pe nou născutul lor copil; un general în ziua unei bătălii câștigate; rudeniile, amicii în ora revederii, după o lungă despărțire; conșoții certați în momentul împăcării. Scurt, suntem fericiți în toate acele momente, în care entuziasmați am vră să strigăm: „*Vieța totuși e frumoasă!*”, adevă în momente de bucurie supremă.

Mai accesibil pentru bucurie suntem în tinerețe, de aceea și numim noi, și nu pe nedrept, copilăria — timpul nostru cel mai fericit. E dor de ajuns unui copil un vestmânt nou, o panglică, o jucărie, ca să-l facă fericit. Ferice de acela, care a știut să-și conserve simțul său copilăresc până în etatea mai coaptă! — Adesea nu avem lipsă de vre-un motiv pozitiv, pentru ca să ne simțim câteva momente fericiți. Incetarea momentană a grijilor, delăturarea unei neînțelegeri penibile, scăparea de dureri violente fizice sau morale pot feri întocmai așa, ca în alte împrejurări bucuria pozitivă.

Decă și nu există și nu pte exista o fericire perfectă și durabilă, totuși există oameni mai mult sau mai puțin fericiți. Cel mai fericit e acela, care în viața sa pte număra cele mai multe zile vesele și cele mai puține triste; cel mai nefericit acela, despre care se pte dăce contrariul. Se nasce acum întrebaarea, decât stă în puterea noastră, abstractându dela referințele externe, a ne înmulți orele noastre vesele și a împușina numărul celor triste? — Fără îndoială. Dăce cum o putem face această?

— „*Gustă, dăce unii, fericirea stă în gustare.*”

— „*Lipsesc-te, dăce alții, fericirea stă în virtute.*”

Care are dreptate?

Amândoi și nici unul, pentru-că adevărul e la mijloc. A afla acest mijloc, de a se bucura de viață în mod omeneșc, nu e ușor, e o artă. Această artă, ca oricare alta, își are teoria și praca ei. Nu e de ajuns a fi convins în mod clar despre o sumă ore-care de adevăruri, ci totu atât de lipsă e a și aplica regulile de viață derivate din acea cunoștință și a ajunge la destieritate în această. Precum cineva nu-și pte însuși arta de a vorbi și scrie o limbă corectă numai simplu prin memorizarea gramaticii, totu atât de puțin pte cineva învăța arta de a se bucura de viață, simplu numai prin studiarea științei despre fericire. Nu *știința* e aci lucrul principal, ci *putința*.

La cunoștința, că ce are a face și ce a nu face cineva, pentru ca să-și întocmescă o viață plăcută, ajunge un om inteligent cu puțină osteneală. La făcarea, chiar la acela, care de altcum nu e amic al esaminării proprii, revin din când în când césuri, în care se face el însuși obiect al contemplărilor sale și în care decât nu e preocupat de sine, trebuie să-și dăce:

„Totu ești tu nebun, și-ai amărit

Căendarul săptămânii
Noemvre, are 30 zile.

Brumar	Sorele	Căendarul Gregorian	Căendarul Iulian
1 SS. Cosma și Damian	7.04	13 Stanislau	1 SS. Cosma și Damian
2 Mart. Acindin	7.05	14 Levin	2 Mart. Acindin
3 Mart. Ahepsima	7.07	15 Leopold	3 Mart. Ahepsima
4 Cuv. Ionichie	7.08	16 Ottomar	4 Cuv. Ionichie
5 Mart. Galacteon	7.10	17 Emma	5 Mart. Galacteon
6 Par. Pavelu martur.	7.12	18 Eugen	6 Par. Pavelu martur.
7 SS. M. Milent.	7.13	19 Elisabeta	7 SS. M. Milent.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 11 Noemvre 1-92 n.

Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta austriacă.
		fl. cr.
1 H. L.	cel mai frumos	5 80
"	Grâu mijlociu	5 40
"	mai slab	5 —
"	Grâu mestecat	4 50
"	Săcară frumoză	3 70
"	mijlocie	3 50
"	Orz	3 20
"	mijlociu	3 —
"	Ovășu frumos	2 —
"	mijlociu	—
"	Cucuruz	3 20
"	Mălaiu	3 50
"	Măzere	6 —
"	Linte	10 —
"	Fasole	3 50
"	Sămēntă de in	8 50
"	Sămēntă de cânepă	4 —
"	Cartofi	— 85
"	Măzărice	— —
1 kil	Carnea de vită	— 48
"	Carnea de porc	— 48
"	Carnea de berbec	— 32
100 kil.	Său de vită	23 —
	crăpșă	32 —
	topit	— —

Cursul losurilor private

din 9 Nov. n. 1892.

	cump.	vinde
Basilica	6.60	6.90
Credit	192.—	193.—
Clary 40 fl. m. c.	53.50	54.—
Navig. pe Dunăre	125.75	126.25
Insbruck	25.25	26.25
Krakau	23.—	24.—
Laibach	22.25	23.25
Buda	55.50	56.50
Palfy	53.75	54.30
Crucea roșie austr.	17.10	17.40
dto ung.	11.30	11.70
dto ital.	12.50	12.30
Rudolf	23.35	23.50
Salm	63.50	—
Salzburg	26.50	27.—
St. Genois	63.25	61.25
Stanislau	31.—	—
Trieitine 4 1/2% 100 m. c.	131.—	133.—
dto 4% 50	63.25	64.25
Waldstein	38.25	39.25
Windischgrätz	64.—	63.—
Serbesci 3%	38.—	38.50
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4%	126.50	127.—

Tergul de rimatori din Steinbruch.

La 30 Nov. n. starea rimatorilor a fost de 120,320 capete, până la 8 Nov. au intrat 3056 capete și au eșit 1236 rămânând la 9 Nov. un număr de 122,150 capete. — Se notăză marfa: ungurescă veche, grea dela 41.— până la 42.— cr. marfă ungurescă tineră grea dela 44 cr. până la 44 1/2 cr. ușoră dela 47.— cr. până la 47 1/2 cr. — Marfă țerănescă grea dela 41 până la 42 cr. — de mijlociu dela 43 cr. până la 43 1/2 cr. ușoră dela 44 cr. până la 45 1/2 cr. — Marfă de România Băkonj de grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocie grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușoră dela — cr. până la — cr. transito de țepoșă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocie dela — cr. până la — cr. Marfă serbescă grea dela 42 1/2 — 44 cr. transito, mijlocie grea dela 42 1/2 — 43 1/2 cr. transito ușoră de la 42—43— cr. Porcii îngrășați de unu an dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântărit la gară cu 47.

Cursul la bursa din Viena

din 11 Noemvre st. n. 1892

Renta de aur 4%	112.8g
Renta de hârtă 5%	100.40
Imprumutul căilor ferate ungare aur	120.35
dto argint	100.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [1-ma emisiune]	118.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [2-a emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [3-a emisiune]	—
Bonuri rurale-ungare	94.30
Bonuri croato-slavone	—
Despăgubirea pentru dijma de vină ungurescă	96.50
Imprumutul cu premiul unguresc	145.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	139.—
Acțiunile băncii austro-ungare	992.—
Acțiunile băncii de credit austr.	359.50
Galbeni împărătesci	5.70
Napoleon-d'ori	9.54
Mărci 100 imp. germane	58.81 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	119.90

Bursa de mărfuri din Budapesta

din 2 Nov. n. 1892.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
		dela până
Grâu Bănățenesc	80	7.75 7.85
Grâu dela Tisa	80	8.— 8.10
Grâu de Pesta	80	7.95 8.05
Grâu de Alba-regala	80	7.85 8.05
Grâu de Bácska	80	— —
Grâu ung. de nord	80	— —

Săminte vechi ori nouă	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
			dela până
Săcară	nutreț	70—72	6.25 6.50
Orz	de vinars	60—62	5.15 5.40
Orz	de bere	62.—	5.60 6.10
Orz	de bere	64.—	6.40 7.50
Ovășu		39.41	5.40 5.70
Cucuruz	bănăț.	75	4.75 4.80
Cucuruz	altă soi	73	4.70 4.75
Cucuruz	"	—	—
Hirișcă	"	—	4.60 4.80

Productediv.	soiul	Cursul
		dela până
Sem. de trif.	Luțernă ungar.	44.— 52.—
"	francesă	— —
"	roșie	58.— 66.—
Oleu de rap.	rafinat dublu	31.— 32.—
Oleu de in		5.25 5.—
Uns. de porc	dela Pesta	52.50 53.50
"	dela țeră	— —
Slănină	svântată	— —
"	afumată	50.— 51.—
Său		35.— 36.—
Prune	din Bosnia în buți	— —
"	din Serbia în saci	— —
Lictaru	slavonă nou	— —
"	bănățenesc	— —
Nuci	din Ungaria	— —
Gogoși	unguresci	— —
"	serbesci	— —
Miere	brută	— —
"	galbină strecurată	— —
Ceară	de Rosenau	140. 141.
Spirt	brută	13.7/8 14.1/8
"	Drojdițe de spirt	17.70 18.25

Bursa din Bucuresci

din 9 Nov. n. 1892.

Valori	o/o	CURSE
Renta română perpetuă 1875	5%	99.
Renta română amortisabilă	5%	96. 1/2
dtto	4%	82. 2/3
Renta rom. (rurale convertite)	6%	102. 1/2
Oblig. de stat C. F. Române	6%	—
idem	4%	—
Imprumutul Openheim 1866	8%	—
Imprumutul Oraș. Bucuresci	5%	—
idem	5%	90.—
idem	5%	91. 1/2
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—
Credit fonciar rural	7%	—
idem	5%	96. 1/3
Credit Fonc. Urb. din Bucuresci	7%	103.—
idem	6%	102.—
idem	5%	90. 1/2
Credit Fonc. Urban din Iași	5%	82.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	276.—
Banca Națion. ult. div.	500	84.45
Dacia-România ult. div.	200	35 lei
Naționala de asig. ult. div.	200	36 lei
Banca Rom. ult. div. fr. 15.—	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 51.	129	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 10	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 161. aur	200	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—
Rubla de hârtie	—	—
Banca Națion. a României	—	—
Scmpt.	6%	—
Avansuri pe efecte	7%	—
Avansuri pe Lingouri	6%	—

Cursul pieței Brașov

din 12 Noemvre st. n. 1892

Bancnote românesce Camp.	144	Vënd.	9.46
Argint românesc	9.35	"	9.40
Napoleon-d'ori	9.48	"	9.52
Lire austr.	10.48	"	10.75
Seris. fonc. „Albina“ 6%	101.	—	—
" " 5%	101.—	"	102.—
Imperial	9.65	"	9.65
Galbeni	5.60	"	5.65—
Ruble rusesce	117.—	"	118.
Mărci germane	58.10	"	58.70
Discontul 3—8% pe an			

Proprietar Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Nr. 2337/1892. 967,1—3

PUBLICAȚIUNE

Esarendarea dreptului de măcelărit în comuna Zărnești, publicată în Nr. 236 alu anului curent în „Gazeta Transilva-

niei“ nu se va ține la 20 Noemvre 1892, ceace se aduce la cunoștință publică spre orientare

Zărnești, în 11 Noemvre 1892.

Oficiul comunal.

I. Șenchea, primar

Badiu, notar.

968, 1—1

„VICTORIA“

Institutul de credit și economii în Arad.

Se cercă unu

practicant,

care pôte fi aplicat în branșa de comptabilitate la institutul nostru.

Dela reflectanți se recere absolvarea școlei de comerț cu succes bun și cunoșterea limbii române și maghiare.

Direcțiunea.

„ARDELEANA“

institutul de credit și de economii pe acți în Orăștie.

Nr. 146—1892.

964—5.

AVISU.

Institutul de credit și de economii „ARDELEANA“, societate pe acți în Orăștie (Szászváros), Piața mare Nr. 2 și 4 în casele proprii, primesce depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

- a) Depuneri făcute la a căroră ridicare nu se recere abdicere, cu 5%;
- b) Depuneri făcute cu condițiunea de a se anunța ridicarea lor, cu 5 1/2% și
- c) Depuneri făcute pe timp mai îndelungat de către Biserici, școle, corporațiuni culturale ori cu altă scop de binefacere, cu 6%

Depuneri, ridicări seu anunțări se pot efectui și prin poștă.

Orăștie, la 1 Noemvre 1892.

„Direcțiunea“.

Dintre tôte hârtile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hârtia de țigarete veritabilă franțuzescă

„Le Gloria“

fabricațiunea d-lor JOSIFŪ BARDOU & FILS în PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aur, 16 diplome de onore mari, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hârtia, care în fineț și bunătate întrece tôte celelalte hârtii de țigarete ce există.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, decă fiecare cărticică poartă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectuează cu marginele netede seu crestate (perforate.)

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adecă într'o calitate neîntrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpătăt în Brașov la tôte marchetaniile și băcâniile en-gros, precum și la fiă-care debitant mai bun de tutun.

855.—21

LIBRĂRIA CIURCU.

LIBRĂRIE, EDITURĂ DE CĂRȚI ȘI MAGASIN DE MUSICĂ.

Caietărie, negoț de hârtie și requisite de scris în mare și în mic.

BRASOV.

Pentru școlile populare române imi permit a recomanda următoarele cărți școlastice aprobate de Inaltul Ministeriū reg ung. prin ordinațiune ministerială, parte de Veneratul Consistoriū Arhidieceșan din Sibiu, de Veneratul Consistoriū diecesan din Caransebeș și din Arad și de „Reuniunea învățătorilor români din diecesa Aradului, ținutul Selagiului și al Hunedorei :

- Abecedar, sau Antăia carte de cetire, întocmit de *Maș mulți prietini ai școlii*. Ediția II legat . . . . . 20 cr.
- A doua carte de cetire pentru anul al II. (s. III) de școlă; întocmită de *Maș mulți prietini ai școlii*. Ediția III, legat . . . . . 28 cr.
- Abecedar sau Antăia carte de cetire și scriere, pentru învățarea limbei maghiare de *Francisk Koos*, inspector școlar și consilier reg. și *Ioan Darius* învățător. Prețul legat . . . . . 20 cr.
- Darius I., Elemente de Fizică, cu mai multe figuri. Ediția II. Legat 30 cr.
- Geografia patriei și Elemente din Geografia universală. Cu 36 figuri împreună cu mapa Ungariei. Ediție nouă. Prețul legat 35 cr. broșat . . . . . 20 cr.
- Istoria Patriei și Elemente din Istoria universală tractată după metoda biografic. Cu portrete. Ediția II. legat 25 cr. broș. 20 cr.
- Dogariu D. și Darius I. Aritmetică. Esercițiul practice cu numerii dela 1—20 Partea I. Pentru anul I (și II) de școlă, 15 cr. Partea II. Cu numerii dela 1—100. Pentru anul II de școlă . . . . . 15 cr.
- Georgescu I. Curs practic de economie, cuprinzând noțiunul despre: Grădinărit, economia câmpului, vierit, cultura pădurilor, crescerea vitelor, stupărit, cultivarea vermilor de mătase, pentru școlile po-

- porale române. Ediția II cu 50 figuri . . . . . 25 cr.
- Ilasievici Ipol. Curs metodic de istoria naturală. Ediția III cu ilustraț. 30 cr.
- Pop Maxim prof. Manual de gramatica limbei române pentru școlile populare, în trei cursuri. Ediția II. revăzută. legat . . . . . 30 cr.
- Darius I. Gramatica limbei românești. Cursul I. Ediția III. . . . . 25 cr.
- Popea I. Reîiigiunea creștină, pentru școlile primare. Ediția VI. . . . . 12 cr.
- Istoria biblică a vechiului și noului testament în versuri, ilustr. cu 108 icōne. Prețul . . . . . 12 cr.
- Istoria biblică a vechiului și noului testament, întocmită mai ales pentru tinerimea din școlile populare române de *George Ludu* preot și *Ioan Darius*, ilustrată cu mai multe icōne. Ediția II. 30 cr.
- Antăia carte de cetire cu deprinderi și reguli gramaticale pentru învățarea limbei germâne în școlile populare rom. întocmită de *I. Dorca* director și inv. Prețul legat . . . . . 25 cr.
- Curs practic de Aritmetică pentru școlile populare în trei părți, pentru șese ani de școlă, întocmit de *Prof. Arseniu Vlaicu*, Cursul I. 22 cr. Cursul II. 25. Cursul III . . . . . 30 cr.
- Carte lucrată pe basa celor mai bune manuale și principii pedagogice moderne, întocmită după un sistem nou cu ilustrațiunil intuitive.

N.B. Aceste cărți școlastice se pot folosi de cātră domniil învățătoril în tōte școlile populare din patrie, fără de nici o responsabilitate, fiind aprobate și fiind totodată bune și ieftine. La comandă mai mari se acordă Rabat.

Acum de curēnd au apărut:

- CARTEA POPORULUI: Carte de cetire compusă pentru anil din urmă ai școlii primare, pentru școlile de repetiție, școle civile și pentru poporul nostru de *Ioan Pop Reteganul*. Prețul . . . . . 75 cr.
- Gramatica română, pentru școlile populare: Partea I. „Etimologia“ de *P. M. Liuba*, învățător . . . . . 25 cr.

- Elemente de Geometrie, pentru anil din urmă ai școlii populare, pentru școlile civile, cursuri de repetiție și de adulți de *D. Dogariu* și *I. Darius*, cu numeroase ilustrațiunil. Prețul . . . . . 20 cr.
- Avis școlar însoțit de regulamentul disciplinar, pentru școlile populare. Prețul . . . . . 5 cr.

! NOŪ ! A eșit de sub tipar: **! NOŪ !**

DIN „BIBLIOTECA POPORULUI“

aū apărut următoarele Numere:

- Nr. 1. Printre popōre sēlbaticē în Africa.
- Nr. 2. Motav, Indianul ajuns în sclăvie.
- Nr. 3. Secretul Preriei.
- Nr. 4. Mungo, Regele Sclavilor.
- Nr. 5. Tahita, Mirēsa căpitanului.
- Nr. 6. Buffalo-Bill cu Occidentul sēlbatic.
- Nr. 7. Cavai, șeful Piraților.
- Nr. 8. Intre peile roșii și Trădători.
- Nr. 9. Tonegava, Șeful Negrilor.
- Nr. 10. Ceil doi vânătoril din preri.
- Nr. 11. In visunia Leopardului.
- Nr. 12. In corabia Piraților.
- Nr. 13. Prisonierul Piraților.
- Nr. 14. Ossidov, Indianul înfricoșat.
- Nr. 15. Vânătoarea după carne de om.
- Nr. 16. Sceptrul piticilor Vambutti.

- Nr. 17. Bob-Lee, Urmăritorul.
- Nr. 18. Cel din urmă Sitting-Bull.
- Nr. 19. Pinzone — Navigătorul.
- Nr. 20. Pirații-Riff ai căil Macassar.
- Nr. 21. Ben-Said, Spaima lacului Nyanza.
- Nr. 22. Rēsbunarea Pumnului crunt.
- Nr. 23. Prisonierul Siuxilor.
- Nr. 24. Buffalo Bill în codrul secular.
- Nr. 25. Dracul de aur din California.

Unū numărū 10 cruceri.

La comande e de ajuns a arēta numai Numērul.
(Acēstā colecțiune sē va continua.)

- Una sută una Fabule de *G. Sion* . . . . . 30 cr.
- Viața și năsdrăvāniile lui *Til-Buhoglindă*, cu 30 de ilustrațiunil . . . . . 25 cr.

Aceste cărți se află de vēndare în principalele Librării. La comandă sub bandă să sē trimită valōrea cărților comandate cu mandat postal, adăogāndu sē și 5—15 cr. pentru francatură.

953,2-2.

Librăria CIURCU.

Schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr.

bis fl. 15.65 p. Meter—glatt und gemustert (ca. 240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins etc.) versendet roben- und frückweise porto- und zollfrei die Seiden-Fabrik G. Henneberg (K. und K. Hofliefer.), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Frații Simay

Brașovū, Tērgulū Grāului Nr. 3.

Trosouri complete pentru mirese; depositū de albituril și pānzării de masă; asortimentū bogatū de confecțiunil pentru dame; articole de modă indigene și strēine. Se primescū comande pentru vestminte de dame și de bărbați, caril se vorū esecuta cātū se pōte de cu gustū, și punctualū cu prețuril moderate.

931,14-7.

ANUNCIU.

Prin acēstā aducemū la cunoșcința p. t. publicului cā

Agentura nōstrā principală

pentru Brașovū și împrejurime

am predat'o domnului **Carol Adalbert Novotny,**

Strada Porții Nr. 6,

și prin urmare acesta va da cu plăcere orice informațiunil asupra tuturorū afacerilorū de asigurare.

Budapesta, 1 Noemvre 1892.

Representanța generală pentru Ungaria a

„Alianței“,

Societate pe acții pentru asigurarea vieții și a rentelorū.

966,3-2.